

Krkonoše

Jizerské hory

z obsahu 9/2011

Josef Řičář

Lesník musí neustále pozorovat, jak se les vyvíjí

Lesní inženýr Ludvík Řičář prošel od studií za 23 let nejrůznějšími lesnickými pozicemi: působil na lesní správě jako referent, byl revírníkem, zástupcem oblastního inspektora a od 1. ledna 2004 je krajským ředitelem Lesů ČR v Liberci. Ty v Jizerských horách hospodaří na dvou třetinách území CHKO, většina otázek má proto jistou souvislost s novým Plánem péče o CHKO Jizerské hory.

■ *Které priority mají Lesy ČR stanoveny pro své hospodaření na území CHKO Jizerské hory v následujícím období?*

Naším dlouhodobým úkolem je, aby lesy v Jizerských horách, ale nejen zde, byly zdravé, druhově rozmanité, různověké. To všechno zvětšuje stabilitu lesních porostů – hrozí menší riziko kalamití různého druhu. Znamená to vysazovat v lesích dostatečný podíl listnatých dřevin a jedle. A také postupně nahrazovat porosty náhradních dřevin, především smrku pichlavého, původními druhy dřevin.

■ *S jakými největšími problémy se lesníci v péči o les potýkají?*

Na začátku devadesátých let minulého století došlo k zásadnímu snížení množství škodlivin v ovzduší v našem regionu. To příznivě, téměř ze dne na den, ovlivnilo podmínky nejen pro lidi, ale i pro lesy. Pro lesy zůstává velkým problémem, že za ty desítky let znečišťování ovzduší z tepelných elektráren byla hodně poškozena lesní půda. A přirozený proces zlepšení půdy bude trvat desítky, možná i stovky let. Musíme vytvářet podmínky, aby tento proces mohl probíhat co nejlépe.

■ *Co si lze představit pod termínem jemné způsobu hospodaření?*

Les plní mnoho funkcí, určitě si jich každý dokážeme mnoho uvědomit – ochrana půdy, ochrana vody, prostředí pro rostliny a živočichy, produkce kyslíku, rekreace, estetická funkce, produkce nejen dříví... Lesníci musejí hospodařit tak, aby les tyto funkce plnil stále, nepřetržitě. To znamená při obnovování lesa

ho nevykácet najednou několik hektarů, ale těžit buď jednotlivé stromy, nebo jen menší plochy.

■ *Pěstební činnost představuje trvalý proces, který byl dříve zajišťován stovkami brigádníků, jak je tomu dnes?*

V období, kdy v Jizerských nejvíce odumíraly lesy, vysazovali brigádníci ročně miliony sazenic a také o ně pečovali, např. je ožinali. Pomáhali tak lesním zaměstnancům zvládnout obrovské úkoly. Od té doby objem pěstební činnosti opravdu výrazně poklesl. Již skoro 20 let většinu pěstebních prací provádějí v lesích odborné firmy se svými zaměstnanci.

■ *Jak hodnotíte současný vztah Lesů ČR s ochranou přírody, v kterých bodech existují jiné pohledy zvláště na území CHKO JH?*

Vztahy vždy vytvářejí lidé. Dlouhodobě se snažíme vztahy budovat, rozvíjet. Současné vztahy s pracovníky ochrany přírody považuji za dobré. Občas nastanou situace, kdy máme odlišné pohledy, ale pak nám nezbyvá než komunikovat a společně hledat řešení.

■ *Daří se zachovávat původní genofond jizerskohorských dřevin, především v maloplošných zvláště chráněných územích. Jak se na tom podílí Lesy ČR?*

Na záchraně genofondu původních jizerskohorských dřevin dlouhodobě spolupracujeme s ochranou přírody.

■ *Jak lesníci vnímají bezzásahová území, jež vznikla po dohodě s ochranou přírody? Proč nedošlo ke shodě na vymezení bezzásahového území v Rašelínšti Jizerzy?*

Lesník musí neustále pozorovat, jak se les vyvíjí, v jakých podmínkách les roste. Proto chápeme význam bezzásahových území.

V Jizerkách máme jedno bezzásahové území v Národní přírodní rezervaci Jizerskohorské bučiny, jsou zde listnaté stromy. Bylo vyhlášeno po vzájemné dohodě s ochranou přírody.

V případě bezzásahového území okolo řeky Jizerzy je pro nás největším problémem vyloučení případných zásahů proti kůrovci v budoucnosti. Bezzásahové území podle našeho stanoviska nemůže ohrožovat okolní lesy.

■ *Podílejí se Lesy ČR na snižování stavů jelení zvěře v Jizerských horách?*

Snižování stavů zvěře, nejen jelení, ale i srnčí, mufloní a daňčí, se věnujeme již skoro 20 let. Výsledky jsou znatelné, ale stále ještě nejsme se současným stavem spokojeni. Stále totiž musíme na mnoha lokalitách oplocovat vysázené listnaté stromky a jedle, aby nebyly zvěří poškozovány nebo zcela zničeny. Velmi účinné jsou přezimovací objekty pro zvěř na zimní období. Především jelení zvěř je zde uzavřena a krmena v období, kdy způsobuje v lesích největší škody. Těchto přezimovacích objektů máme v Jizerkách již osm.

■ *Lesy ČR se věnují i osvětovým aktivitám k poznávání a ochraně lesa. Můžete uvést konkrétní realizované projekty z jizerskohorské přírody a krajiny?*

V rámci projektu Lesní pedagogiky nabízíme vzdělávací programy pro základní i střední školy. Spolupracujeme také s Technickou univerzitou Liberec. S Nadací pro záchranu a obnovu Jizerských hor již řadu let spolupracujeme na grantovém programu pro podporu ekologické výchovy na školách.

■ *Zásahy loňské ničivé povodně jizerskohorské lesy nějak zásadně?*

Povodně poškodily především lesní cesty a některé stavby na vodních tocích, např. mostky, propustky. Vznikly škody ve výši přes 100 mil. Kč. Do konce tohoto roku chceme většinu povodňových škod odstranit a máme na to zajištěny i dostatečné finanční prostředky.

■ *Jaký je váš názor na současné řešení kůrovcové kalamity Správou NP Šumava?*

Na Šumavě se v předchozích obdobích v některých lokalitách proti kůrovci nezasahovalo. To vedlo k jeho kalamitnímu rozšíření, které ohrožuje okolní lesy na velkém území. Současné vedení NP Šumava hledá řešení katastrofálních problémů, které nezpůsobilo. Kdybychom v Jizerkách proti kůrovci nezasahovali, Jizerky by byly dávno bez lesů! V podmínkách střední Evropy, kde každý metr čtverečný přírody je člověkem dlouhodobě ovlivňován, je bezzásahovost velmi problematická, musí být velmi důkladně posuzována a zvažována!

Pavel D. Vinklár

Ing. Ludvík Řičář se narodil 22. května 1965 v Liberci. Promoval na Lesnické fakultě Vysoké školy zemědělské v Brně (1988). Poté pracoval na různých pracovních pozicích u Severočeských státních lesů a rovněž tak po transformaci státních lesů v roce 1992 u státního podniku Lesy ČR, kde nyní zastává funkci krajského ředitele v Liberci. Je ženatý, má tři dcery a syna, žije v Liberci-Karlově pod Ještědem.